

15 éves seregtestünk hadtápszolgálata

Kapus Gyula ezredes

Pártunk és a kormányzat döntése alapján mintegy másfél évtizeddel ez előtt rendelte el a honvédelmi miniszter elvtárs seregtestünk parancsnokságának létrehozását.

Erre az időszakra hazánkban befejeződött az 1956-os ellenforradalom utáni konszolidáció, befejezéséhez közeledett a szocializmus alapjainak lerakása.

A párt VII. kongresszusa határozatainak megfelelően került sor a honvédelem erősítésének feladatai keretében, az MN minőségi fejlesztésének részeként, a vezetési rendszer korszerűsítésére – a hadművelleti magasabbegység vezetésére alkalmas törzs létrehozására.

A seregtest törzs szerves részeként született meg az alárendelt magasabbegységeink és egységeink hadtápszolgálatai vezetésére hivatott hadtáptörzsünk. Az első állománytábla szerint huszonhárom tiszttel, egy tiszthelyetessel és két polgári alkalmazottal.

A seregtest első hadtápfőnökeként Ikker Antal ezredes; a hadtáp törzsfőnökként Bíró János alezredes; a hadtáp hadművelleti és kiképzési osztály vezetőjeként Joó Sándor őrnagy került kinevezésre. Az egészségügyi osztályvezetői beosztást dr. Soóky László o. ezredes; a hadbiztosi osztály vezetőit Nagy Lajos őrnagy; az üzemanyag alosztály vezetőit Nagy Zoltán őrnagy töltötte be.

A másfél évtized távlatából visszatekintve, felmérve a megtett utat, tisztelettel kell gondolnunk a seregtest hadtáptörzs „alapköveket” lerakó vezetőállományára éppen úgy, mint a későbbiek során kinevezett: Damó László alezredes; Joó Sándor alezredes és Lapos Mihály alezredes seregtest hadtápfőnökökre, parancsnok hadtáphelyettesekre, akik folytatták a megkezdett munkát, a seregtest hadtápszolgálat eredményei továbbfejlesztését.

Ezidőtájt készült okmányokat fellelőzve, mai körülményeink, a munka- és életkörülmények javításában elért másfél évtizedes fejlődésünk tükrében tanulságos összehasonlításként néhány adatot idézni a seregtest megalakulását követő mintegy négy hónappal készített seregtest hadtápfőnöki jelentésből: „... a szovjet elvtársak segítségével megkezdtük az összefegyvernemi hadsereg hadtápbiztosítását tárgyaló alapelőadások kidolgozását ...; ... a szabályzatok hiánya gátolja a szállító zászlóaljok állományának kiképzését ...; ... kísérletképpen kezdetét vette a seregtestnél 14,80 forintos napi értékkel az élelmezési pénzgazdálkodáson alapuló kísérleti bevezetés ...; ... visszatérő problémát jelent a kulturált étkeztetés biztosításában, hogy a központi raktár nem tud biztosítani kellő mennyiségű viaszkos vásznat az éttermi asztalokra ...; ... emelni lenne

szükséges a 15–20%-osan megállapított rövidszárú csizma cserekészletet, mivel a javítás és a csere lassúsága következtében, nagyszámban esnek ki a katonák csizma hiány miatt a kiképzésből ...”.

A társadalom és a népgazdaság fejlődésével összhangban, dolgozó népünk áldozatos munkája eredményeként, ma már seregtestünk korszerű fegyverzettel, harcjárművekkel felszerelt. Az állomány szolgálati, élet- és munkakörülményei hasonlíthatatlanul jobbak a másfél évtizeddel ezelőttinél. Az eddig vezető út bonyolult és összetett volt, mindig újszerű és feszítettebb feladatokat állított a seregtest hadtápszolgálata elé.

Az ötéves tervekkel összhangban kialakított hadseregfejlesztési időszakok során seregtestünk hadtápszolgálata is jelentős minőségi változásokon ment keresztül a háborús felkészülés, a gazdálkodás tekintetében egyaránt.

A MEGALAKULÁS ÉS FEJLŐDÉS ÚTJA

A megalakulást követően a seregtest törzse, így a hadtáptörzs előtt is kettős feladat állt a megalakuláskor és az azt követő első évben:

- összekovácsolni a seregtest hadtáptörzsét, képessé tenni a seregtest hadművelleti hadtápbiztosítás irányítására;
- fokozatosan átvenni az alárendelt magasabbegységek és seregtest közvetlenek hadtápjainak irányítását.

A hadtáptörzs összekovácsolásának alapját a különböző kiképzési összevonásokon, gyakorlatokon való részvétel, az alárendeltek gyakorlatai előkészítésében és levezetésében való részvétel képezte. E téren felbecsülhetetlen az a segítség, amit a DHDSCS hadtáptörzse nyújtott a seregtest hadtáptörzs részére. Az EFEF vezetésével már 1961 szeptember 01–08-ig sor került parancsnoki és törzsvezetési gyakorlat végrehajtására, majd ezt követően a HDS PK elvtárs vezetésével ho. harcászati gyakorlatozásra.

Jelentős mérföldkö volt ebben a kezdeti időszakban a háborús felkészítést illetően az 1962. évi „DUNA” hadászati-hadművelleti együttműködési gyakorlat, amelyen szovjet, román törzsek és csapatok is részt vettek. 1962 októberében már a seregtest törzse vezette az „ISASZEG” harcászati gyakorlatot, ahol mód nyílt az 1960-ban megjelent Harcászati Szabályzat és a csapathadtáp utasításban rögzített korszerű elvek, s a seregtest hadtáptörzs tapasztalatai alkalmazására, hasznosítására.

A seregtest hadtápszolgálata háborús felkészítésében úttörőmunkát jelentett az első háborús „Adattár” összeállítása, a hadtápbiztosítás okmányai egységesítésének megkezdése. A kiképzés és a napi élet hadtápbiztosítása magasabb színvonalra emelése és zökkenőmentes megvalósítása érdekében elkészítésre kerültek a seregtest alárendeltjei anyagfelhasználását és anyagi helyzetét tükröző operatív nyilvántartások, emellett a nagyszámban végrehajtott bizottsági ellenőrzés jó alapot szolgált a gazdálkodási követelmények egységesítéséhez, a végrehajtásról történő elszámoltatáshoz, a további fejlődést biztosító feladatok közös kialakításához.

A megalakulástól 1962. év végéig végzett munka méltán nevezhető a seregtest törzse, ezen belül a hadtáptörzs „hőskorszakának”. A feszített, célirányos munkával sikerült megvetni az alapokat a későbbi fejlődés kibontakozásához.

Az 1962. évtől napjainkig terjedő időszakban a seregtest hadtápszolgálatának fejlődése, pártunk politikájának következetes érvényesítése útján, a seregtest fejlődésének részeként a nemzetközi helyzet változó körülményei között valósult meg.

Az 1965-ig tartó szakaszt a szervezeti keretek kialakításának, a rendeltetés szerinti működéshez szükséges személyi, anyagi, technikai feltételek megteremtése fémjelezte. Intenzíven folyt az alárendeltek vezetéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátíttatása, a csapatok átvételének, szervezésének, diszlokálásának befejezése. Ez a tevékenység első ütemben a seregtest törzs budapesti állomáshelyén, majd második ütemként a mai Székesfehérvár-i elhelyezésben valósult meg. Ebben az időszakban fokozta a feladatok bonyolultságát a nemzetközi osztályharc éleződése nyomán kirobbant Karib-tengeri és Berlin-i válság.

Az 1965. évtől 1970-ig terjedő hadseregfejlesztési időszakot seregtestünkönél is a nagyütemű minőségi fejlesztés, a mélyreható változások jellemezték. Előtérbe került a fegyverzet, a haditechnika nagyarányú korszerűsítése, a kiképzés átfogó fejlesztése, a harcckészültség, a vezetés színvonalának határozott emelése. Rendszerbe léptek a korszerű harcckocsik, a rakéta-páncéltörő eszközök, megjelentek a harcászati és hadműveleti-harcászati rakétacsapatok.

Az alaprendeltetés ellátása mellett mind nagyobb méretekben bontakozott ki a népgazdasági munkán való részvétel, a bázis és csapatépítkezés. Hosszú időre tanulságul szolgálnak az ebben az időszakban végrehajtott „VLTAVA”, „MANÓVER”, „SUMAVA”, „RASZVET” fedőnevű gyakorlatok. A nemzetközi reakció mesterkedése nyomán, a CSSZSZK-ban kialakult ellenforradalmi folyamat megállítására nyújtott testvéri segítséget szolgálta a seregtest parancsnokság operatív csoportja és egy magasabbegység baráti hadseregekkel közösen végrehajtott hadműveleti tevékenysége.

A honvédelmi miniszter elvtárs direktívája alapján az 1970–1975-ig terjedő fejlesztési időszak fő tartalmát a tervszerű és arányos minőségi fejlesztés, a harcckészültség összetevőinek további erősítése, a korszerű fegyverrendszerek, harci-technikai eszközök folyamatos beáramlása, alkalmazásukkal kapcsolatos ismeretek elsajátítása és a vezetés színvonalának további fejlesztése képezte. A vonatkozó utasításban foglaltak megvalósítása alapján számottevően emelkedett a harcckészültség színvonala, javult a mozgósítás rendszere és a hadrafoghatóság. A fejlődésben mind nagyobb szerepet játszottak ebben az időszakban is a hazai és nemzetközi gyakorlatok, ezek közül is kiemelkedő jelentőségűeknek számítanak a „FEGYVERBARÁTSÁG”, „BÁSTYA”, „VÉRTES” és „SZOJUZ” gyakorlatok. Számottevően növelte seregtestünk lehetőségét, mozgékonyágát és tüzerjét a gépkocsizólóvész csapatok páncélozott szállítójárművekkel való ellátása. Kiszélesedett a vezetésgépesítési eszközök alkalmazása. A seregtest hadtápszolgálatának másfél évtizedes fejlődése ütemében és minőségében arányosan követte a seregtest előbbieken vázlatosan összefoglalt fejlődését.

A hadtápszolgálat alaprendeltetésének megfelelően a háborús felkészítési feladatait főiránynak tekintve, mindenkor megfelelő figyelmet és erőt összpontosított az állomány járandóságai, szolgálati és életkörülményei növekvő színvonalú biztosítására. A seregtest hadtápszolgálatára ezen két nagy munkaterületen elért fejlődését az elmúlt másfél évtizedben; a harcckészültség hadtápfeltételei állandó magas színvonalon történő tartása és fejlesztése; a hadtápkiképzés köve-

telmények szerinti végrehajtása; a gazdálkodás hatékonyságának és korszerűségének javítása, valamint a hadtápvezetés tudományos igényű fejlesztése jelentették.

A felsorolt területeken a legjellemzőbb eseményeket kiragadva egy eredményekben fokozatosan felgyorsuló, minőségi fejlődést biztosító, áldozatos munkának lehettünk tanúi, illetve részesei.

AZ ELSŐ ÉVEK HADTÁPMUNKÁJA

Az 1965-ig terjedő időszakot áttekintve, a hadművelleti hadtáp létrehozásának fontos állomását képezte a HDS AAF-ség 1962-ben történő megalakulása, majd ezt követően a legfontosabb tábori raktárak és a hadtáp híradó alegység szervezése. A háborús feladatokra történő felkészülés jelentős lépését jelentette az MN-ben elsősorban 1963-ban végrehajtott MAAF-ség parancsnoki és törzsvezetési gyakorlat. A gyakorlat figyelemreméltó tapasztalatokkal szolgált a hadművelleti hadtáp, elsősorban annak alsó tagozata diszlokációs, szervezeti, anyagi-technikai fejlesztéséhez, a hadtápvezetés korszerűsítéséhez.

A hatvanas évek első felében jelentős eredménynek tekinthető, hogy sikerült fokozatosan egy olyan seregetest hadtápot kialakítani, amely az anyagi és szállítóeszközök egységére alapozva képessé lett téve, az adott követelményeknek megfelelően, a csapatok mozgékony követésére, az anyagi, technikai, egészségügyi biztosítás, a hadtápvezetés megvalósítására.

A csapathadtápok háborús feladatokra történő felkészítésében, meghatározó jelentőségűek a Grecskó marsall által 1963. évben vezetett téli harcászati gyakorlat tapasztalatai. Ez a gyakorlat számos problémát tárt fel a csapathadtáp mozgékonyasága, szervezeti, szaktechnikai ellátottsága és a hadtápvezetés szilárd-ságának hiányosságai tekintetében.

A seregetest hadtáptörzse az előljárói direktívák és a tapasztalatok érvényesítésének egyik fontos módszerének tekintette már ezekben az években a terepen levezetett seregetest módszertani bemutató foglalkozásokat, valamint a szükséges témákat napirendre tűző seregetest hadtápkonferenciákat.

1963 decemberében került sor az első nagyobb lélegzetű hadtápértekezletre, ahol a hadtápkiképzés, a harc hadtápbiztosítása és a hadtápgazdálkodás módszerei, okmányai egységesítése mellett, sikerült alkotó módon átültetni a gyakorlatba a megjelent szabályzatok, a végrehajtott nagyszámú gyakorlat, s nem utolsósorban a javuló anyagi-technikai körülményekből adódó tapasztalatokat. Elég ha itt csak utalok, a hadtápok „elhelyezkedése” és rugalmas „lépcsőzése”; a háború első napjaiban felhasználható „anyagi források” értelmezése; a hadtápkiképzés egységes tervezése; a „hadtápbiztosítási terv” grafikus és szöveges módon való elkészítése kérdéseire.

A háborús felkészítés jelentős állomását képezte a nagykanizsai gl. e. lak-tanyájában, majd Diszel-i erdő területén 1964. évben végrehajtott hadtápmódszertani gyakorlat, ahol az ezredhadtáp harcászaltszolgálat helyezésétől, a hadtáp elhelyezkedése és működése, a hadtápvezetés valamennyi fontosabb kérdése értelmezésre és bemutatásra került. Az 1965. januárban megtartott I. Seregetest Hadtápkonferencia a háborús feladatok és a gazdálkodás időszzerű kérdéseit tárgyalva – többek között – az első jelentős lépést jelentette a „vezetőségpesítés” lehetőségei, eszközei, feladatai számbavételével.

Az év során a DHDSCS vezetésével végrehajtott hadijátékon először nyílt lehetőség a Front típusú MN tábori hadtáp operatív csoportjával történő gyakorlásra. A gyakorlat a seregtest hadtápvezetése részére is széles körű tapasztalattal szolgált abban a tekintetben, hogy a Tábori Hadtáp az anyagi, közlekedési, technikai és egészségügyi biztosítást végző szervezeteivel és vezetőszerveivel képes szilárd összekötőkapcsot képezni az elvonuló szárazföldi csapatok és az ország területén visszamaradó központi hadtápszervek között. Az év őszén először került sor a tábori üzemenyagraktár és élelmezési raktár szakharcászati gyakorlatára, a seregtest szállítási módszertani bemutató végrehajtására.

Ezen rendezvényeken mind jobban kibontakoztak az anyagáramoltatás HDS raktáraktól harcosig, lövegig, technikáig való végrehajtásának célszerű módszerei. A tagozatok kihagyásával, anyagátadópontra történő anyagátadás, a rakodó munka kiszélesítése módszereinek rendszerbevitelére jórészt ezektől a rendezvényektől számítható a seregtest hadtápszolgálatában.

A háborús felkészítést jellemző fejlődéshez hasonlóan a békekiképzés, a napi élet hadtápfeladatai végrehajtásában is céltudatos és eredményes munka folyt.

E téren a megalakulás után elsősorban az alárendelték gazdálkodási tevékenységére való ráhatás célszerű, a szükségesnél nem mélyebb, hatékony, rendszerének kialakítására tevődött a hangsúly. Az ezirányú munkát lényegesen befolyásolta: az alapvető anyagi normagazdálkodáson alapuló ellátási rend; az ellátásra-kiszolgálásra rendelkezésre álló anyagok, eszközök korlátozott mennyisége és minősége (kővályús mosdók, posztó legénységi köpeny, fűtetlen és katonaszobákkal berendezett étkezdék stb.), a társadalom fejlődésével, a párt életszínvonal politikájával növekvő igények; a társadalmi-honvédségi tulajdon fokozottabb védelmének szükségessége. A seregtest hadtáptörzs gazdálkodó munkájában – a törzs hadművelési jellegét figyelembe véve – az operatív irányítást és ellenőrzést tekintette kezdettől fogva alapelveknek.

A csapatok anyagi ellátottsága a felsőszintű vezetés gondoskodása alapján fokozatosan javult. Nem volt azonban mindegy, hogy a rendelkezésre bocsátott anyagi és pénzeszközök milyen hatékonysággal kerülnek felhasználásra. Ez a probléma különösen az elhelyezési szolgálathoz tartozó területeken jelentkezett, mivel az ellátás minőségét döntően befolyásolta ebben az időben is a konyhák és étkezdék elavult épület állaga és gépi berendezettsége, a sorállomány körletei és azok felszereltségének korszerűtlensége (160 fős hálóterem) a csapatsegélyhelyek kulturálatlan elhelyezési körülményei stb.

Az MNHF-ség és a seregtest hadtáptörzs, valamint a csapathadtápok közötti gazdálkodási kapcsolat az évek során fokozatosan alakult ki. Erre a folyamatot a lépcsőzetesen kibontakozó munkamegosztás, a seregtest hadtáptörzs és a csapatok gazdálkodási jogainak és felelősségének szerényütemű szélesítése jellemezték.

A már említett 1963 decemberi hadtápertekezletig és az értekezleten, a főbb rendezőelveket illetően megállapítást nyert, hogy a seregtest gazdálkodás-irányító tevékenységében elsősorban: a gazdálkodás tervező munkát kell javítani a tervek egységesítése, a tervezés PK HTPH által történő koordinálása útján; a gazdálkodás mennyiségi és minőségi fejlesztése érdekében évente legalább egy seregtest szintű gazdálkodási konferenciát, illetve módszertani bemutatót cél-

szerű tartani az élenjáró módszerek és a példának tekinthető hadtápbjektumok bemutatására; valamint meghatározónak kell tekinteni a gazdálkodási információ tartalmát, egységesítését.

Ez idő tájt bontakoztak ki rendszerében: a gazdálkodási tapasztalatok és módszerek önálló „Tájékoztató”-kban és „Módszertani Útmutató”-ban való közreadása, a gazdálkodási előírások, a fejlesztési követelmények végrehajtása ellenőrzésének az irányítótevékenység eredményessége mérésének, a további fejlődést elősegítő rendszabályok felmérésének területei és módszerei.

A seregtest és alárendeltjei célirányos gazdálkodása eredményeként az új (1965–1970) tervidőszak kezdetéig megszilárdult a csapatgazdálkodás rendje, egységesedett a végrehajtás. Az elért eredmények mellett mind több feszültség merült fel az ellátási igények és a lehetőség között, érezhetően lassították a fejlődést a csapatgazdálkodás túlzott mérvű kötöttségei.

TOVÁBB A MEGKEZDETT ÚTON

Az 1965-től napjainkig terjedő – két ötéves hadseregfejlesztési időszakot felelő – évtizedben a seregtest hadtápszolgálatának fejlődése a növekvő szubjektív és objektív feltételek hatékony kihasználásával ütemesebbé vált.

A háborús felkészítésben jelentős előrelépést jelentett a seregtest hadtápc diszlokációja és a hadtápc csapatok készenléti időinek felülvizsgálata. Lényegében az idevonatkozó VKF intézkedés nyomán javult a seregtest hadtápc csapatok, a tábori raktárak és azokat emelő, szállító zászlóalj területi elhelyezkedése, valamint a hadsereg hadtápc egészségügyi csapatainak célszerű irányokba való csoportosítása.

Mindezekre alapozva a hadseregfejlesztés minőségi jegyei előtérbe kerülésének megfelelően, a korábbiaktól céltudatosabb tevékenység bontakozott ki a seregtest hadtápszolgálat háborús felkészítése kulcsfontosságúnak ítélt területein. Az 1966. évben megtartott II. seregtest hadtápc konferencia folytatva a korábbi úttörő munkát teljes szélességében bemutatta a hadtápc vezetés béke és háborús feladatai gépi feldolgozásához beszerezhető számítógépeket, törzsmunkát segítő segédeszközöket. Ezen konferencia után a HDS PK HTPH irányításával jött létre a HDS gépi adatfeldolgozó központja is. A háborús felkészítést szolgálva sor került ezekben az években a hadtápc kiképzés soronlevő feladatai, az újrend szerű kiképzés hadtápcvetületei módszertani bemutatókon való egységesítésére, a hadtápc csapatok növekvő „M” állománya összekovácsoló kiképzése célszerű módszerei kialakítására.

Az előbbi területeken kialakítottak ma is alapjául szolgálnak az e téren végzett munkának, adaptálható elveik más seregtesteknél is hasznosításra kerültek.

Felismerve az egyes tiszti, tiszthelyettesi kategóriák katonai, szakmai tanfolyamai szükségességét és jelentőségét a tanintézetek nyújtotta segítséget felhasználva, több olyan – néhány hónapos tanfolyam került levezetésre mint: a szállítótisztek; a gyenge képzettségű hadtápc tiszthelyettesek; alosztály szakszolgálatvezetők stb. tanfolyamai. A HDS hadtápszolgálat szilárd vezetése feltételei szükségszerű javításának felismerése vezetett a HDS HVP módszertani bemutató levezetéséhez. A hatályos szabályzatok és tervezetek követelményei és lehetőségei hatékony felhasználását keresve, az irányítás módszerei megjavítására

ezen a módszertani bemutatón alakult ki a HDS HVP vezető szervei lépcsőzése és funkcionális csoportosítása, az operatív és nem operatív vezetőállomány település, áttelepülés stb. tekintetében való megosztása.

Mint minden időszakban ezekben az években is a már korábban idézett hadművelleti-harcászati, parancsnoki és törzsvezetési, valamint szakharcászati gyakorlatok jelentették a hadtápelmélet próbaköveit, a gyakorlati módszerek továbbfejlesztésének színtereit.

Különösen nagy tapasztalatok szerzésére nyílt lehetőség a baráti országok területén végrehajtott gyakorlatokon az együttműködés és a nagyméretűben kibontakozó hadműveletek hadtápkérdései tanulmányozása terén.

E tekintetben említést kell tenni a seregest hadtáp más baráti ország területére történő átcsoportosítása gyakorlásáról, a nagytávolságú, kombinált menek hadtápbiztosítása tanulmányozásáról, a baráti országok erőforrásai felhasználásában végzett együttműködési feladatok egyeztetéséről. Felbecsülhetetleneknek tekinthetők ezek a gyakorlatok a VSZ-hez tartozó hadseregek fegyverbarát-sága elmélyítése, a kölcsönös tapasztalatsere tekintetében is.

Különösen jelentős volt az 1966-ban végrehajtott „KORONA” és az 1967. évi „BADACSONY” háromfokozatú hadtáp rendszergyakorlat, ahol a hadtáp felkészítése tekintetében jól bevált kiképzési módszerként kerültek meghatározásra a rendelkezésre álló korszerű szak- és szállítótechnika felhasználásával terepen történő összekovácsolás fogásai, irányai.

Napjainkban is alapul szolgálnak a PSZH-val felszerelt csapatok hadtápbiztosítása végrehajtásához az átfegyverzés éveiben kialakított hadtápbiztosítási elvek és módszerek.

A földi, majd légvédelmi rakétaeszközök fokozatos rendszerbeállításának napjainkig tartó folyamatában a seregest és a csapathadtápszolgálat felkészítése különösen az 1970-es években bontakozott ki szélesebbkörűen. Hadtápkádereink, a hadtápegységek állománya, a biztosított elméleti anyagok és a végrehajtott szakharcászati gyakorlatok keretében, felkészültek a hadtápbiztosítás hatékony végrehajtására 1974. évtől számítható a légi szállítóeszközök alkalmazása követelményeinek elsajátítása, majd a feladatok gyakorlása a csapathadtápban. Ez a munka napjainkban vesz jelentőségének megfelelő lendületet.

Az utóbbi másfél évtizedben szinte teljesen átalakult seregestünk gazdálkodó tevékenysége. Pártunk életszínvonal politikája, az 1968. évi gazdasági reform, népgazdaságunk növekvő eredményei kedvezően hatottak a seregest állománya szolgálati és életkörülményei javítására, a rendelkezésre bocsátott anyagi és pénzeszközök korábbiaktól hatékonyabban történő felhasználására.

Az MNVKF/8. számú utasítását megelőző időszakban az érezhetően jelentkező gazdálkodási feszültségek feloldására számos lépésnek lehettünk tanúi seregestünknel is. 1966. évben sor került a népgazdaságban is alkalmazott hatékonysági mutatók adaptálására, a közúti szállítóeszközök gazdaságos felhasználását kifejező, egyben mérőszámokként is alkalmazott szabályozók kiadására. Az 1967-ben alárendeltjeinknél végrehajtott „málházasi bemutatók” jó alapul szolgáltak az „MN Málházasi Utasítás”-a kidolgozásához. Az 1968-ban levezetett - emlékezetes - központi „mechanizmus tanfolyamok” nyújtotta elvi útbaigazítások új lendületet adtak a csapatgazdálkodásban is az intenzív módszerek széles körű bevezetésének.

A seregest hadtáptörzs gazdálkodást irányító ellenőrző tevékenysége is ez időtájt került felülvizsgálatra.

Ebben az időszakban került napirendre gazdálkodási információ-rendszerünk új alapokra helyezése a gazdálkodó egységektől – a seregtest törzsig, illetve az egyes vezetési szinteken belül. E jelentős lépéssel nagymértékben javult a gazdálkodás hatékonysága, mivel a célirányos adatszolgáltatás elősegítette a gazdálkodási tanfolyamok számszerűsíthető elemzését, a gazdálkodás közvetett, közgazdasági módszerekkel való jobb hatásfokú befolyásolását.

1969. évben a honvédelmi miniszteri parancs végrehajtására széles körű szervezőmunka indult be az elhelyezési feszültségek csapatépítkezések keretében történő enyhítésére. Ezt, az állomány létkörülményeit az évek során növekvő mértékben javító fontos tevékenységet az elhelyezési szolgálat 1976. évi szervezéséig a seregtest hadtáptörzse irányította, a felsővezetés és a parancsnokok követelményeinek megfelelően. A szakaszkörletek kialakításának, a melegvíz szolgáltató berendezéseknek, a vizesblokkok korszerűsítésének a megkezdése, a legszükségesebb tantermi, iroda és raktárépületeknek a létrehozása napjainkig tartó munkája hadtápszolgálatunk érettségének és szervezőképességének sikeres próbatétele volt. A kiképzési bázisrendszerek széles körű kialakításával egyúttal véve több milliárdot kitevő a seregtestnél létrehozott új érték összege.

A munka- és létkörülmények javítása előjáróink követelményeinek megfelelően a hadtápszolgálat más ágazataiban is tapinthatóan előtérbe került ezektől az évektől kezdődően. A ruházati cikkek minőségének és választékának bővülése, a többmenüs étkezés meghonosodása, a rossz emlékező laktanyai kázinók korszerűsítése, a korszerűen felszerelt csapatsegélyhelyek is az utóbbi években végzett munka eredményei.

Hosszabb időre megszabta az állomány élet- és munkakörülményei javításának követelményszintjét a HDS PK elvtárs által Ercsi helyőrségben 1976 tavaszán levezetett módszertani bemutató. Ezen a rendezvényen a seregtest vezetőbeosztású parancsnokai politikai és pártmunkásai, valamint hadtáphelyettesei részére bemutatásra kerültek a laktanya körletei, a csapatsegélyhely, a laktanyai fürdő, az ételmezési blokk, a laktanyai kereskedelmi boltok, valamint a könyvtár és a zárláncú televízió stúdió, illetve mindezen objektumok hatékony működtetésével szemben támasztott követelmények.

Hosszan lehetne sorolni a seregtest hadtápszolgálat gazdálkodó munkáját előrevívó fontosabb lépéseket. Emellett említeni lehetne az esetenkénti időleges kudarcokat is. Talán mindennél kifejezőbb az elvégzett, sokszor áldozatvállalást igénylő munka bemutatására az, amit máig elértünk az elmúlt másfél évtizedben. Nem tűnhet szerénytelenségnek, ha mindezek bemutatására – ha vázlatosan is – áttekintettük, talán egy kicsit hasonlítjuk is, az 1961. évi helyzetünket a maihoz.

Pártunk és dolgozó népünk honvédelmünk erősítéséért érzett felelősségének megfelelően biztosította néphadseregünk ütőképessége fejlesztéséhez a szükséges feltételeket. Seregtestünk hadtápszolgálat a katonai felsővezetés követelményeit teljesítve a biztosítandó csapatok színvonalának megfelelő felkészültséggel, kész a magasabb harcászati fokozatok, a hadműveleti, harcászati feladatok hadtápbiztosítására.

A seregtest hadtápszolgálatának vezető káderállománya ma már zömében főiskolát, akadémiát, egyetemet végzett tisztekből tevődik össze. Tisztbelyettesi karunk fokozatosan fiatalodik és nő katonai, szakmai műveltsége. A sorállomány hozzáértéssel végzi feladatait.

A szállítótechnika a tizenöt évvel ezelőtti Csepel közúti-gépkocsikkal szemben zömében korszerű nagyteljesítményű terepjáró gépkocsikból áll. A rendelkezésre álló szaktechnika, és a mind korszerűbb összetételű és csomagolású készleteink biztos alapul szolgálnak feladataink végrehajtásához.

A ht. állomány zöme korszerű összkomfortos lakásokban él, a sorállomány mai hideg-melegvizes mosdói, a szakaszkörletek összehasonlíthatatlan előrelépést jelentenek a tizenöt évvel ezelőtti kővályús hidegvizes mosdókkal és a másfél-száz embert befogadó hálótermekkel szemben. Katonáink alkalomhoz illő kulturált öltözeti képe, az önkiszolgáló rendszerű, kulturált étkezdeí szintje elképzelhetetlennek tűntek 1961-ben. Az üzemanyag megnőtt skálája és hatékonysága, a laktanyai és tábori töltőeszközök korszerűsége méltó a kiszolgálandó élenjáró gép- és harcitechika színvonalához.

Eredményeinkre méltán gondolunk jóleső érzéssel, mindenképpen jó alapul szolgálnak következő, növekvő feladataink teljesítéséhez. Nem lennénk tény-szerűek, ha csak az elért eredményekről beszélnénk. Vannak gondjaink is. Ezek a gondok azonban egészen más jellegűek, mint a korábbi évtizedben. Ma a növekvő igények és követelmények állítanak eléink mind nagyobb mércét. Amíg régebben inkább „mennyiségi”, mint „minőségi” töltésűek voltak problémáink. Feltételeink adottak a hatékonyabb és eredményesebb munka végzéséhez.

Az eddig megtett útra visszatekintve méltán lehetünk derűlátóak. Eredményeink és problémáink egyaránt köteleznek bennünket munkánk szüntelen javítására, a háborús felkészültségből, az állomány szolgálati és életkörülményeiből ránkáruló feladatok növekvő színvonalú végrehajtására.

*

A jubileumi évforduló kapcsán tisztelettel kell szólnunk arról is, hogy a seregtest hadtáptörzse, mint a felső hadtápvezetés és csapathadtáp vezetés közötti hadművelleti hadtáp vezetőszerz, néphadseregünk hadtápszolgálata kádereinek nagy nevelőiskolája volt és maradt. A seregtest hadtáptörzse tisztí állományának mintegy 85⁰/₀-a magyar vagy szovjet akadémiát, egyetemet végzett. Számosan végeztek az akadémia után különböző hazai és szovjetunióbeli továbbképző tanfolyamokat. A fejlődés felgyorsult ütemét bizonyítóan a seregtest hadtáptörzs tisztjeinek zöme csak két-három éve teljesít szolgálatot jelenlegi beosztásában. A fokozódó fiatalítás hatásaként a seregtest hadtáptörzs átlag életkora 38-39 év. Az eltelt másfél évtizedben a seregtest hadtáptörzse a seregtest vezetésének részeként, a szocialista haza védelmének eszméitől lelkesítve, internacionalista kötelezettségeink szellemében dolgozott. Képes volt és képes mindenkor áldozatokra, a szolgálattal járó nehézségek vállalására. Az eredményes tevékenységet kedvezően segítették azok a körülmények, amelyek a seregtest törzsében kialakultak. Alapvetően a jó közösségi szellem, az elvi alapokon nyugvó elvtársi segítség és együttműködés, a magas szintű PK-i követelménytámasztás, a párt- és politikai szervek nevelő, iránymutató és a személyi állomány életkörülményei javítására irányuló ösztönző munkája.